

II.

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Pravo EU-a: boljom primjenom do boljih rezultata

(2017/C 18/02)

1. Uvod

Europska unija temelji se na vladavini prava i oslanja se na pravo kako bi osigurala provedbu svojih politika i prioriteta u državama članicama⁽¹⁾. Učinkovita primjena, provedba i izvršenje propisa zadaća je povjerena Komisiji člankom 17. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji. Riječ je o visokom političkom prioritetu Junckerove Komisije, koji je dio Komisijinih pojačanih napora za bolju izradu zakonodavstva⁽²⁾.

Učinkovito izvršenje pravila EU-a važno je za Europljane i utječe na njihov svakodnevni život, bilo da je riječ o temeljnim slobodama i sigurnosti hrane i proizvoda, bilo o kvaliteti zraka i zaštiti jedinstvene valute. Učinkovito izvršenje pravila EU-a služi javnom interesu. Kada određena pitanja dođu u središte pozornosti, npr. ispitivanje emisija automobilskih ispušnih plinova, onečišćenje vode, nezakonita odlagališta otpada, sigurnost i sigurnost u prometu, problem često nije nepostojanje zakonodavstva EU-a, već činjenica da se pravo EU-a ne primjenjuje učinkovito. Stoga je potreban čvrst, učinkovit i djelotvoran sustav izvršenja kako bi se osiguralo da države članice u potpunosti primjenjuju, provode i izvršavaju pravo EU-a i građanima osiguravaju odgovarajuću pravnu zaštitu.

Građani, poduzeća i civilno društvo prijavljuju nedostatke u primjeni prava EU-a u državama članicama i tako znatno pridonose praćenju koje provodi Komisija. Komisija je svjesna da pritužbe imaju ključnu ulogu pri utvrđivanju povreda prava EU-a.

Komisijina trenutačna politika izvršenja uključuje praćenje primjene i provedbe prava EU-a, rješavanje problema s državama članicama kako bi se uklonila moguća kršenja propisa i prema potrebi pokretanje postupka zbog povrede. Ta se politika postupno razvijala i jačala tijekom posljednjih 15 godina. Ključnim komunikacijama iz 2002.⁽³⁾ i 2007.⁽⁴⁾ osigurao je okvir za unapređenje praćenja, jačanje partnerstva i rješavanje problema, bolje upravljanje slučajevima povrede i povećanje transparentnosti.

Uz sustav upravljanja povredama Komisija je razvila i okvir za vladavinu prava⁽⁵⁾ koji primjenjuje ako se „nacionalne mjere zaštite vladavine prava” više ne čine dostatnima za učinkovito uklanjanje sustavne prijetnje vladavini prava u državi članici i ako se ta prijetnja ne može ukloniti u okviru postupka zbog povrede. To odražava činjenicu da je poštovanje vladavine prava preduvjet za poštovanje svih prava i obveza koji proizlaze iz Ugovora.

⁽¹⁾ Članak 2. UEU-a: „Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.”

⁽²⁾ Političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju od 15. srpnja 2014. i mandatna pisma predsjednika upućena potpredsjednicima i povjerenicima od 1. studenoga 2014.

⁽³⁾ Komunikacija „Bolje praćenje primjene prava Zajednice”, COM(2002) 725/final/4 od 16.5.2003.

⁽⁴⁾ Komunikacija „Europa rezultata – primjena prava Zajednice”, COM(2007) 502 final od 5.9.2007.

⁽⁵⁾ Komunikacija „Novi okvir EU-a za jačanje vladavine prava”, COM(2014) 158 od 11.3.2014.

Junckerova Komisija donijela je i usmjereniji pristup izradi politika i propisa. Racionalizirala je program rada koji se u svim fazama pripreme politika temelji na visokokvalitetnim analizama i javnom savjetovanju s dionicima. Tim novim načinom rada, koji je okosnica programa za bolju regulativu, nastoji se osigurati da sve mjere u okviru pravila EU-a budu svrsishodne te da se mogu lako provesti i izvršiti u cijelom EU-u. U svojoj Komunikaciji „Bolja regulativa: bolji rezultati za snažniju Uniju” Komisija se obvezala promicati učinkovitiju primjenu, provedbu i izvršenje ⁽¹⁾.

U nedavno potpisanom Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva ⁽²⁾ Europski parlament, Vijeće i Komisija priznaju zajedničku odgovornost za donošenje visokokvalitetnog zakonodavstva Unije. U Zajedničkoj izjavi o zakonodavnim prioritetima EU-a za 2017. ponovno se naglašava obveza promicanja pravilne provedbe i izvršenja postojećeg zakonodavstva ⁽³⁾.

Neovisno o tim naporima, primjena i izvršenje prava EU-a i dalje je izazov koji zahtijeva jaču usmjerenost na izvršenje kako bi se ostvarili ciljevi od općeg interesa. Izvršenje je potpora i dopuna ostvarenju prioriteta politike. Pri utvrđivanju svojih prioriteta povezanih s politikama Komisija će obratiti pozornost na predlaganje novog zakonodavstva, ali i na njegovo izvršenje. Rad uložen u osiguravanje učinkovitog izvršenja postojećeg prava EU-a treba se smatrati jednako važnim kao i rad posvećen izradi novog zakonodavstva. Partnerstvo između Komisije i država članica, koje imaju ključnu ulogu u provedbi, treba ojačati kako bi javnost mogla ostvariti koristi od prava EU-a. Istovremeno se građane, trgovinska i poslovna udruženja, socijalne partnere, Gospodarski i socijalni odbor, Odbor regija i civilno društvo potiče da na strukturirani način pomognu Komisiji pri utvrđivanju problema.

U ovoj se Komunikaciji utvrđuju načini na koje će Komisija pojačati svoje napore usmjerene na primjenu, provedbu i izvršenje prava EU-a u skladu s obvezom koju je preuzela Junckerova Komisija da će EU biti „veći i ambiciozniji u velikim temama, a manji i skromniji u manjim temama” ⁽⁴⁾. To znači stratežiji pristup izvršenju u pogledu postupanja u slučaju povrede prava. Komunikacija sadržava i pregled drugih mjera koje će Komisija poduzeti kako bi državama članicama i javnosti pomogla da osiguraju učinkovitu primjenu prava EU-a.

2. Suradnja s državama članicama u izvršenju prava EU-a

Za pravilno prenošenje, primjenu i provedbu prava EU-a prvenstveno su odgovorne države članice ⁽⁵⁾. One moraju osigurati dostatna pravna sredstva za osiguranje učinkovite pravne zaštite u područjima koja su obuhvaćena pravom EU-a. To znači da se građanima mora omogućiti pristup brzim i učinkovitim nacionalnim mehanizama pravne zaštite ako su njihova prava koja imaju na temelju prava EU-a ugrožena na nacionalnoj razini. Ti mehanizmi moraju biti u skladu s načelom učinkovite sudske zaštite utvrđenom u Ugovoru ⁽⁶⁾. Nacionalni sudovi jesu „zajednički sudovi” koji osiguravaju poštovanje prava EU-a i učinkovito pridonose izvršenju u pojedinačnim slučajevima. Nadležni su za rješavanje predmeta u kojima građani traže zaštitu protiv nacionalnih mjera koje nisu u skladu s pravom EU-a ili financijsku naknadu za štetu koja je posljedica tih mjera.

Komisija osigurava širok spektar alata kako bi pomogla državama članicama u njihovim nastojanjima da provedu pravo EU-a i osigurala da ispune svoje obveze u pogledu pravilne primjene prava EU-a. Ti alati među ostalim uključuju preventivne mjere i rano rješavanje problema, ali i proaktivno praćenje i ciljano izvršenje. Postojeće mjere potpore unaprijedit će se na sljedeći način:

Dijalogom

Povrede prava EU-a nisu rutinska pitanja i o njima bi trebalo raspravljati pravovremeno na primjereno visokoj razini. Potiču se bilateralni sastanci na visokoj razini između Komisije i država članica u cilju proaktivne rasprave o usklađenosti s pravom EU-a te će se u većoj mjeri usustaviti u mnogim zakonodavnim područjima. Primjerice, kako je predviđeno u Strategiji jedinstvenog tržišta ⁽⁷⁾, Komisija će s državama članicama organizirati dijaloge o usklađenosti. Tim se dijalozima mogu obuhvatiti slučajevi povrede prava, ali i šira pitanja povezana s izvršenjem.

⁽¹⁾ Komunikacija „Bolja regulativa: bolji rezultati za snažniju Uniju”, COM(2016) 615 final od 14.9.2016.

⁽²⁾ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

⁽³⁾ Zajednička izjava o zakonodavnim prioritetima EU-a za 2017. koju su 13. prosinca potpisali predsjednici Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije.

⁽⁴⁾ Političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju od 15. srpnja 2014. i mandatna pisma predsjednika upućena potpredsjednicima i povjerenicima od 1. studenoga 2014.

⁽⁵⁾ Članak 4. stavak 3. UEU-a, članak 288. stavak 3. i članak 291. stavak 1. UFEU-a.

⁽⁶⁾ Članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a i članak 47. Povelje o temeljnim pravima.

⁽⁷⁾ Komunikacija „Poboljšanje jedinstvenog tržišta: više prilika za ljude i poduzeća”, COM(2015) 0550 final od 28.10.2015.

Komisija će se i dalje oslanjati na razne, već uspostavljene odbore i skupine stručnjaka te dragocjenu potporu europskih agencija kako bi poticala provedbu i ocijenila kako se zakonodavstvo provodi u praksi. Rasprave u tim forumima pokazale su se kao učinkovit način da se osigura obvezivanje država članica na provedbu prava EU-a i izraz su temeljnog načela iskrene suradnje između Komisije i država članica. Nadalje, dijalog o izvršenju posebnih odredaba prava EU-a, što je i preduvjet za učinkovitu upotrebu europskih strukturnih i investicijskih fondova⁽¹⁾, pomaže osigurati potpuno i pravovremeno prenošenje prava EU-a.

Na povrede prava mora se odmah reagirati te, kada je riječ o istragama povreda prava, Komisija i države članice moraju žurno djelovati. Kako bi se u primjerenim slučajevima moguće povrede prava EU-a uklonile brzo i u ranoj fazi, između Komisije i država članica uspostavljen je strukturirani dijalog za rješavanje problema, poznat pod nazivom EU Pilot. Namjera nije dodavanjem novog koraka produljiti postupak zbog povrede prava, koji je i sam po sebi instrument za pokretanje dijaloga za rješavanje problema s državama članicama. Komisija će stoga pokrenuti postupak zbog povrede prava bez oslanjanja na mehanizam rješavanja problema u okviru EU Pilota, osim ako se procijeni da bi za rješavanje određenog slučaja upotreba tog mehanizma mogla biti korisna⁽²⁾.

Izgradnjom kapaciteta u državama članicama

Komisija će države članice poticati te će im pomoći da poboljšaju svoje sposobnosti za izvršenje prava EU-a i osiguraju pravna sredstva kako bi krajnjim korisnicima prava EU-a, i fizičkim osobama i poduzećima, omogućile da u potpunosti uživaju svoja prava⁽³⁾. Umrežavanje i razmjena najbolje prakse ključni su aspekti tih nastojanja. Komisija će u okviru više mreža i dalje raditi u partnerstvu s nacionalnim tijelima kako bi osigurala učinkovitu i dosljednu primjenu pravila EU-a. Primjerice, u području unutarnjeg tržišta elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije pomaže Komisiji i nacionalnim regulatornim tijelima te ih savjetuje pri provedbi regulatornog okvira EU-a za elektroničke komunikacije. Slično tome, Europska mreža za tržišno natjecanje pridonosi učinkovitoj i usklađenoj provedbi pravila o tržišnom natjecanju. Mreža Europske unije za provedbu i izvršenje prava u području okoliša ima važnu ulogu, posebno u pogledu olakšavanja razmjene najbolje prakse povezane s izvršavanjem pravne stečevine u području okoliša i osiguravanjem poštovanja minimalnih zahtjeva za inspekcije. Rad te mreže bit će obuhvaćen budućim inicijativama za potporu državama članicama u osiguravanju usklađenosti s pravom EU-a u području okoliša⁽⁴⁾. Radna skupina za zaštitu pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka (tzv. „Skupina iz članka 29.”) ima važnu ulogu u primjeni zakonodavstva u području zaštite podataka. S početkom primjene novog okvira EU-a za zaštitu podataka⁽⁵⁾ zamijenit će je Europski odbor za zaštitu podataka.

Samostalna upravna tijela ili inspektorati propisani zakonodavstvom EU-a (npr. u području zaštite podataka, ravnopravnosti, energetike, prijevoza, financijskih usluga) imaju ključnu ulogu u provedbi i izvršenju. Komisija će stoga obratiti posebnu pozornost na to da oni raspolažu dostatnim i primjerenim instrumentima za obavljanje svojih zadaća. Primjerice, Komisija smatra da bi nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje trebala imati ovlasti za bolje izvršavanje propisa u području tržišnog natjecanja. Jedan od načina na koji se to može ostvariti jest tako da se osigura da djeluju neovisno i raspolažu dostatnim alatima i sredstvima kako bi učinkovitije izvršavali propise o tržišnom natjecanju u Europi, povećali konkurentnost tržišta i potrošačima osigurali bolji izbor robe i usluga bolje kvalitete i po nižim cijenama. Drugi prioritet jest neovisnost nacionalnih regulatornih tijela u području elektroničkih komunikacijskih usluga, energetike, željezničkog prometa i financijskog nadzora⁽⁶⁾. U financijskom sektoru europska nadzorna tijela mogu

⁽¹⁾ Članak 1. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006.

⁽²⁾ Načini rada s državama članicama u vezi s EU Pilotom bit će stoga na odgovarajući način prilagođeni.

⁽³⁾ Kao što je najavljeno u Komunikaciji o strategiji jedinstvenog tržišta (COM(2015) 550 final), Komisija će pokrenuti sveobuhvatan skup mjera za jačanje napora usmjerenih na sprječavanje ulaska nesukladnih proizvoda na tržište EU-a jačanjem nadzora tržišta i pružanjem odgovarajućih poticaja gospodarskim subjektima.

⁽⁴⁾ Vidi Komunikaciju Komisije COM(2016) 710 final, Program rada Komisije za 2017. – Izgradnja Europe koja štiti, osnažuje i brani, deseti prioritet.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) i Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP.

⁽⁶⁾ Vidi članak 3. stavak 3.a Okvirne direktive 2002/21/EZ za elektroničke komunikacije i članak 55. Direktive 2012/34/EU o uspostavi jedinstvenog Europskog željezničkog prostora te članak 4. stavak 4. Direktive 2013/36/EU (CRD IV) i članak 27. i dalje Direktive 2009/138/EZ (Solventnost II) te uvodnu izjavu 123. Direktive 2014/65/EU (MiFID II).

provoditi istražne postupke i poduzimati daljnje mjere ako nacionalno nadležno tijelo propusti izvršiti svoje obveze na temelju primjenjivog zakonodavstva ⁽¹⁾. Komisija će modernizaciju izvršnih tijela poticati u okviru europskog semestra, EU-ova godišnjeg ciklusa usklađivanja gospodarskih politika i, prema potrebi, s pomoću posebnog zakonodavstva. Primjerice, Komisija je iznijela prijedlog revizije Uredbe o suradnji u zaštiti potrošača ⁽²⁾, kojim se nastoji povećati sposobnost država članica za rješavanje povreda propisa o zaštiti potrošača, osobito na internetu.

Komisija će i dalje u okviru europskog semestra pomagati državama članicama da poboljšaju učinkovitost svojih nacionalnih pravosudnih sustava te će sredstvima EU-a podupirati pravosudne reforme i pravosudnu izobrazbu. Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u ⁽³⁾ pridonosi tom procesu jer omogućuje usporedan pregled kvalitete, neovisnosti i učinkovitosti nacionalnih pravosudnih sustava. Time se olakšava utvrđivanje nedostataka i najbolje prakse i omogućuje praćenje napretka. Komisija će povećati svoju potporu jačanju nacionalnih pravosudnih sustava. I dalje će se promicati programi osposobljavanja nacionalnih sudaca i drugih pravnih stručnjaka. Komisija i nacionalni suci uspješno surađuju u osiguravanju usklađenosti s pravilima tržišnog natjecanja ⁽⁴⁾ i propisima u području okoliša ⁽⁵⁾ i olakšavaju pravosudnu suradnju u građanskim i trgovačkim stvarima u okviru Europske pravosudne mreže ⁽⁶⁾. To pokazuje da je moguće poboljšati razmjenu iskustva. Komunikacijom Komisije o tumačenju pravila o pristupu pravosuđu u području okoliša pridonijet će se prethodno navedenim nastojanjima ⁽⁷⁾.

Komisija će ojačati suradnju s Europskom mrežom pučkih pravobranitelja, koju koordinira Europski ombudsman i koja okuplja nacionalne i regionalne ombudsmene radi promicanja dobrog upravljanja u primjeni prava EU-a na nacionalnoj razini.

Boljom izradom zakonodavstva pridonosi se boljoj primjeni i provedbi

Parlament, Vijeće i Komisija dijele političku volju za poboljšanje kvalitete izrade propisa, preispitivanje postojećih propisa i njihovo ažuriranje kada je to potrebno. Međuinstitucijski sporazum o boljoj izradi zakonodavstva potvrda je njihove predanosti osiguranju kvalitete propisa i njihove primjerenosti potrebama građana i poduzeća. Jasna izrada pravnih akata i pristupačni tekstovi pridonose pravnoj sigurnosti i boljoj primjeni. Ako je zakonodavstvo jasno i pristupačno, može se učinkovito provesti, građani i gospodarski subjekti mogu lakše razumjeti svoja prava i obveze i sudstvo ih može izvršiti.

Stoga je ključno da se određeni aspekti provedbe i primjene prava EU-a uzmu u obzir u fazi razvoja politike. Komisijine Smjernice za bolju regulativu ⁽⁸⁾ službama Komisije služe kao vodič za pripremu „provedbenih planova” kojima se utvrđuju poteškoće s kojima bi se države članice mogle suočiti pri provedbi prava EU-a i predlažu načini za smanjenje tih rizika. Pri izradi prijedloga direktiva Komisija također surađuje s državama članicama kako bi se utvrdilo jesu li potrebni dokumenti s obrazloženjima kojima se definira povezanost s nacionalnim mjerama za prenošenje ⁽⁹⁾.

Za osiguranje ispravnog prenošenja, primjene i provedbe prava EU-a ključna je transparentnost. U Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva države članice pozivaju se da svoju javnost obavijeste o prenošenju direktiva EU-a i u nacionalnom aktu o prenošenju (ili povezanom dokumentu) jasno istaknu dodane elemente koji ni na koji način nisu povezani s tim zakonodavstvom EU-a.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 o osnivanju Europskog nadzornog tijela za bankarstvo, Uredba (EU) br. 1094/2010 o osnivanju Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje i Uredba (EU) br. 1095/2010 o osnivanju Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala.

⁽²⁾ Prijedlog za reviziju Uredbe o suradnji u zaštiti potrošača, COM(2016) 283 final od 25.5.2016.

⁽³⁾ Komunikacija „Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2016.”, COM(2016) 199 final od 11.4.2016.

⁽⁴⁾ Komunikacija Komisije – Izmjene Obavijesti Komisije o suradnji između Komisije i sudova država članica EU-a u primjeni članaka 81. i 82. Ugovora o EZ-u (SL C 256, 5.8.2015., str. 5.).

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/environment/legal/law/training_package.htm.

⁽⁶⁾ Odluka Vijeća 2001/470/EZ od 28. svibnja 2001. o uspostavi Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 174, 27.6.2001., str. 25.).

⁽⁷⁾ Program rada Komisije za 2017. – Izgradnja Europe koja štiti, osnažuje i brani, COM(2016) 710 final, prioritet 10.

⁽⁸⁾ Komunikacija „Bolja regulativa za bolje rezultate – Agenda EU-a”, COM(2015)215 final, 19.5.2015.

⁽⁹⁾ Politika je sadržana u 1. Zajedničkoj političkoj deklaraciji Komisije i država članica od 28. rujna 2011. (SL C 369, 17.12.2011., str. 14.) i 2. Zajedničkoj političkoj deklaraciji Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 27. listopada 2011. (SL C 369, 17.12.2011., str. 15.).

3. Strateški pristup mjerama Komisije za osiguravanje izvršenja

Utvrđivanje prioriteta

Komisija promiče opći interes Unije i osigurava primjenu Ugovorâ. Njezina je dužnost, kao čuvarice Ugovorâ, da prati mjere država članica za provedbu prava EU-a i da osigura usklađenost njihovih zakonodavstava i praksi s tim pravom, pod kontrolom Suda Europske unije ⁽¹⁾.

Pri izvršavanju te zadaće Komisija ima diskrecijsko pravo u pogledu odluke o pokretanju i trenutku pokretanja postupka zbog povrede ili upućivanja predmeta Sudu ⁽²⁾. Kao posljedica toga, kako je vidljivo iz sudske prakse, građani neće imati uspjeha u postupcima protiv Komisije ako Komisija odbije pokrenuti postupak zbog povrede ⁽³⁾.

Ideju da EU bude „veći i ambiciozniji u velikim temama, a manji i skromniji u manjim temama” trebalo bi prevesti u strateški i djelotvorniji pristup izvršenju u smislu postupanja u slučaju povreda. Pri primjeni tog pristupa Komisija će i dalje cijeniti ključnu ulogu pojedinačnih podnositelja pritužbi u utvrđivanju opsežnijih problema povezanih s izvršenjem prava EU-a koji utječu na interese građana i poduzeća.

Važno je da se Komisija svojim diskrecijskim pravom koristi strateški kako bi svoje napore u području izvršenja prioritzirala i usmjerila na najvažnije povrede prava EU-a koje utječu na interese njezinih građana i poduzeća. U tom kontekstu Komisija će djelovati odlučno kad je riječ o povredama kojima se ometa provedba važnih ciljeva politike EU-a ⁽⁴⁾ ili kojima bi se moglo ugroziti četiri temeljne slobode.

Komisija će se prvo posvetiti istraživanju slučajeva u kojima države članice nisu obavijestile o mjerama za prenošenje ili u kojima su tim mjerama direktive prenesene nepravilno; u kojima države članice nisu postupile u skladu s presudom Suda kako je navedeno u članku 260. stavku 2. UFEU-a ili u kojima su nanijele tešku štetu financijskim interesima EU-a ili nisu poštovala isključivu nadležnost EU-a iz članka 2. stavka 1. UFEU-a u vezi s člankom 3. UFEU-a.

Obveza poduzimanja mjera potrebnih za izvršavanje presude Suda ima najširi učinak ako se potrebna mjera odnosi na sustavne nedostatke u pravnom sustavu države članice. Komisija će stoga veliku prednost dati istraživanju povreda iz kojih su vidljive sustavne slabosti koje narušavaju funkcioniranje institucijskog okvira EU-a. To se posebno odnosi na povrede koje utječu na sposobnost nacionalnih pravosudnih sustava da doprinose djelotvornom izvršenju prava EU-a. Komisija će stoga strogo istražiti sve slučajeve u kojima nacionalna pravila ili opće prakse ometaju postupak kojim Sud donosi odluke o prethodnim pitanjima ili u kojima nacionalno pravo onemogućuje priznavanje nadređenosti prava EU-a. Istražit će i sve slučajeve u kojima nacionalnim pravom nisu predviđeni djelotvorni postupci pravne zaštite u slučaju povrede prava EU-a ili u kojima se njime na neki drugi način sprječava da nacionalni pravosudni sustavi osiguraju djelotvornu primjenu prava EU-a u skladu sa zahtjevima vladavine prava i članka 47. Povelje EU-a o temeljnim pravima.

Osim navedenih slučajeva, Komisija pridaje važnost osiguravanju usklađenosti nacionalnog zakonodavstva s pravom EU-a s obzirom na to da se nepravilnim nacionalnim zakonodavstvom sustavno ograničava sposobnost građana da ostvare svoja prava, uključujući ona temeljna, te da potpuno iskoriste prednosti zakonodavstva EU-a. Komisija će posebnu pozornost posvetiti i slučajevima u kojima država članica ustraje u nepravilnoj primjeni prava EU-a.

⁽¹⁾ Članak 17. stavak 1. UEU-a.

⁽²⁾ Vidi posebno: presudu od 6. prosinca 1989. u predmetu C-329/88, Komisija protiv Grčke [1989.] ECR 4159; presudu od 1. lipnja 1994. u predmetu C-317/92, Komisija protiv Njemačke [1994.] ECR I 2039; presudu od 6. listopada 2009. u predmetu C-562/07, Komisija protiv Španjolske [2009.] ECR I-9553; presudu od 14. rujna 1995. u predmetu T-571/93, Lefebvre i dr. protiv Komisije [1995.] ECR II 2379; presudu od 19. svibnja 2009. u predmetu C-531/06, Komisija protiv Italije [2009.] ECR I 4103.

⁽³⁾ Vidi presudu od 14. rujna 1995. u predmetu T-571/93; Lefebvre i dr. protiv Komisije [1995.] ECR II 2379.

⁽⁴⁾ Posebno ciljevi utvrđeni u Strateškom planu Europskog vijeća od 27. lipnja 2014. i Političkim smjernicama za sljedeću Europsku komisiju od 15. srpnja 2014.

S obzirom na svoje diskrecijsko pravo da odluči koje će slučajeve istražiti, Komisija će ispitati učinak povrede na postizanje važnih ciljeva politike EU-a, primjerice povreda temeljnih sloboda iz Ugovora koje su uzrok posebnih problema za građane ili poduzeća koji se žele preseliti ili izvršavati transakcije među državama članicama ili povreda koje bi mogle imati sustavni učinak, tj. odnositi se na više od jedne države članice. Komisija razlikuje slučajeve prema dodanoj vrijednosti koja se može postići postupkom zbog povrede te će zatvoriti predmet ako smatra da je to primjereno sa stajališta politike. Komisija će se koristiti diskrecijskim pravom osobito ako je u vezi s istim pitanjem u tijeku postupak za donošenje odluke o prethodnim pitanjima na temelju članka 267. UFEU-a i ako djelovanje Komisije ne bi znatno ubrzalo rješavanje predmeta te u predmetima u kojima bi provedba postupka zbog povrede bila u suprotnosti sa stajalištem Kolegija povjerenika iznesenim u zakonodavnom prijedlogu.

Neke kategorije predmeta često se mogu na zadovoljavajući način obraditi u okviru drugih, primjerenijih mehanizama, na razini EU-a i na nacionalnoj razini. To se posebno odnosi na pojedinačne slučajeve nepravilne primjene koji ne otvaraju pitanja šireg načela, u kojima nema dovoljno dokaza o postojanju opće prakse, problema usklađenosti nacionalnog zakonodavstva s pravom EU-a ili sustavnog propusta u pogledu usklađivanja s pravom EU-a. U takvim slučajevima, ako je dostupna djelotvorna pravna zaštita, Komisija u pravilu podnositelje pritužbe u tom kontekstu upućuje na nacionalnu razinu.

Jačanje procjene usklađenosti

Za taj je pristup potrebna strukturiranja, sustavnija i djelotvornija procjena prenošenja i usklađenosti nacionalnih mjera kojima se provodi pravo EU-a. U tim će se procjenama primijeniti nove tehnike. Primjerice, Komisija razvija alat za analizu podataka za bolje praćenje zakonodavstva u području jedinstvenog tržišta⁽¹⁾. S pomoću tog alata trebalo bi ubrzati procjenu usklađenosti nacionalnih mjera s pravom EU-a, utvrditi nedostatke i nepravilno prenošenje te možda razotkriti mjere prekomjerne regulacije koje nisu povezane s prenošenjem direktiva. U pritužbama se nekad općenito upućuje na propuste država članica pri prenošenju direktive, bez isticanja posebnih aspekata koji utječu na podnositelja pritužbe. Takve su pritužbe obično obuhvaćene procjenom usklađenosti i Komisija im obično ne pristupa pojedinačno, već u okviru šireg konteksta procjene usklađenosti.

Sankcije za povredu obveze obavješćivanja o mjerama za prenošenje

Komisija pridaje veliku važnost pravovremenom prenošenju direktiva. U tom kontekstu Komisija je sebi zadala ciljni rok od 12 mjeseci za upućivanje slučajeva povrede Sudu ako se direktiva dotad ne prenese⁽²⁾. U skladu s važnosti koju pridaje osiguravanju pravovremenog obavješćivanja o mjerama za prenošenje, Komisija namjerava potpuno iskoristiti sve mogućnosti utvrđene člankom 260. stavkom 3. UFEU-a kako bi učvrstila svoj pristup sankcijama za takve slučajeve.

Ugovorom iz Lisabona uvedene su važne odredbe o financijskim sankcijama kako bi se države članice potaknulo da direktive donesene u skladu sa zakonodavnim postupkom (članak 260. stavak 3. UFEU-a) pravovremeno prenesu u svoj nacionalni pravni poredak. Unatoč tomu države članice i dalje prekoračuju rokove za prenošenje. Krajem 2015. otvoreno je bilo još 518 predmeta povrede zbog kasnog prenošenja, što je povećanje od 19 % u odnosu na 421 otvoren predmet krajem 2014. ⁽³⁾ U nekim slučajevima države članice poduzimaju mjere za prenošenje direktive tek u zadnjim fazama sudskog postupka koji je protiv njih pokrenula Komisija, čime dobivaju znatno dodatno vrijeme za ispunjavanje svojih obveza.

U svojoj Komunikaciji o primjeni članka 260. stavka 3. Ugovora ⁽⁴⁾ Komisija je najavila da će u predmetima povrede zbog neprenošenja zakonodavne direktive od Suda u načelu tražiti da naloži plaćanje samo novčane kazne. Međutim izjavila je i da zadržava pravo da od Suda, u slučajevima kada je to primjereno, zatraži da naloži i plaćanje paušalnog iznosa. Najavila je i da će preispitati svoju praksu da u načelu ne traži plaćanje paušalnog iznosa ovisno o tome kako će države članice odgovoriti na pristup prema kojem zahtijeva plaćanje samo periodičnih novčanih kazni.

S obzirom na iskustvo Komisija će prilagoditi svoju praksu u predmetima upućenima Sudu na temelju članka 260. stavka 3. UFEU-a, kao što je napravila za predmete upućene Sudu na temelju članka 260. stavka 2. UFEU-a ⁽⁵⁾, tako što će sustavno tražiti od Suda da naloži plaćanje i paušalnog iznosa i periodične novčane kazne. Pri određivanju paušalnog iznosa u skladu sa svojom praksom ⁽⁶⁾ Komisija će uzeti u obzir stupanj prenošenja kako bi utvrdila ozbiljnost propusta.

⁽¹⁾ Komunikacija o strategiji jedinstvenog tržišta (COM(2015) 550 final).

⁽²⁾ Komunikacija Komisije – Europa rezultata – primjena prava Zajednice, COM(2007) 502 final.

⁽³⁾ Vidi 33. godišnje izvješće o praćenju primjene prava EU-a, str. 27.

⁽⁴⁾ SL C 12 od 15.1.2011., str. 1.

⁽⁵⁾ Preinačena Komunikacija o primjeni članka 228. Sporazuma o EZ-u, SEC(2005) 1658 od 9.12.2005., točke 10. do 12., u kojoj se upućuje na predmet C-304/02, Komisija protiv Francuske, [2005.] ECR I-6263, točke 80. – 86., 89. – 95., u kojemu je Sud potvrdio da se i novčana kazna i paušalni iznos mogu kumulativno primijeniti za istu povredu.

⁽⁶⁾ Paušalni iznos izračunava se metodom utvrđenom u točkama 19. do 24. preinačene Komunikacije o primjeni članka 228. Ugovora o EZ-u iz 2005., SEC(2005)1658.

Logična je posljedica pristupa u pogledu plaćanja paušalnog iznosa to da u slučajevima u kojima država članica ispravi povredu prenošenjem direktive za vrijeme trajanja sudskog postupka, Komisija više neće povući svoju mjeru samo zbog tog razloga. Sud ne može donijeti odluku o izricanju novčane kazne jer ta odluka više ne bi bila od koristi. Međutim može naložiti plaćanje paušalnog iznosa kao kaznu za trajanje povrede do trenutka u kojem je situacija ispravljena jer taj aspekt slučaja nije izgubio svoju svrhu. Ako država članica ukloni povredu, Komisija će bez odgode nastojati Sud obavijestiti o tome neovisno o fazi sudskog postupka. Postupit će jednako i kad država članica u skladu s presudom donesenom na temelju članka 260. stavka 3. UFEU-a ispravi situaciju te stoga prestane obveza plaćanja novčane kazne.

Kao prijelazno pravilo Komisija će navedenu prilagođenu praksu primjenjivati na postupke zbog povrede za koje se odluka o slanju službene opomene donese nakon objave ove Komunikacije.

Konačno, treba podsjetiti da će, kako je već navedeno u Komunikaciji iz 2011., Komisija posebno nastojati razlikovati nepravilno prenošenje od (djelomičnog) neprenošenja.

4. Omogućivanje građanima da ostvare koristi od prava EU-a: savjeti i pravna zaštita

Bolje izvršenje koristi i građanima i poduzećima. Oni traže jednostavne praktične savjete o pravima koja imaju na temelju prava EU-a i o tome kako ih iskoristiti. Kada su njihova osobna prava povrijeđena, bitno im je pomoći da lako pronađu i upotrijebe najprikladnije mehanizme za rješavanje problema i ostvarivanje pravne zaštite koji su dostupni na razini EU-a ili na nacionalnoj razini.

Komisija pomaže građanima podizanjem svijesti o pravima koja imaju na temelju prava EU-a i o različitim alatima za rješavanje problema koji su im dostupni na nacionalnoj razini i na razini EU-a. Komisija usmjerava, savjetuje i potiče građane na uporabu najprikladnijeg mehanizma za rješavanje problema. U tom kontekstu od ključne je važnosti da građani razumiju prirodu postupka zbog povrede te tome prilagode svoja očekivanja. Mnogi podnose pritužbu očekujući da bi mogli ostvariti novčanu naknadu ili neku drugu vrstu pravne zaštite zbog povrede prava EU-a. Potom se razočaraju kad otkriju da, iako je osmišljen kako bi se njime promicao opći interes Unije, postupak zbog povrede nije u svim okolnostima prikladan sredstvo za odgovor na takve situacije. Primarna je svrha postupka zbog povrede osigurati da države članice primjenjuju pravo EU-a u općem interesu, a ne pojedinačno pružati pravnu zaštitu. U nadležnosti je nacionalnih sudova da riješe predmete u kojima građani traže poništenje nacionalnih mjera ili novčanu naknadu za štetu koja im je nanesena tim mjerama. Nacionalni sudovi imaju i važnu ulogu u osiguravanju poštovanja prava pojedinaca. Potrebno je o tome na jasan način informirati podnositelje pritužbi koji traže pojedinačnu pravnu zaštitu.

Budući da su pritužbe važno sredstvo otkrivanja povreda prava EU-a, Komisija će povećati napore za bolje rješavanje pritužbi. Radi poboljšanja osnove za procjenu utemeljenosti pritužbi i lakše obrade i odgovora podnositelji pritužbe odsad bi trebali upotrebljavati standardni obrazac za pritužbe. Komisija nastoji informirati podnositelje pritužbi o daljnjem postupanju u pogledu njihovih pritužbi. Zbog toga je potrebna revizija postojećih administrativnih postupaka za postupanje u odnosima s podnositeljima pritužbi u pogledu tih pitanja ⁽¹⁾ (vidi Prilog).

Jedinstveni digitalni pristupnik ⁽²⁾ služit će građanima i poduzećima kao jedinstvena točka pristupa svim informacijama, pomoći, savjetima i uslugama rješavanja problema na razini EU-a i/ili nacionalnoj razini povezanima s jedinstvenim tržištem. Obuhvaćat će i postupke na nacionalnoj razini i na razini EU-a potrebne za poslovanje u EU-u. Pritupnik će služiti za informiranje građana i poduzeća o tome što Komisija može, a što ne može učiniti, o procijenjenom trajanju postupaka i mogućim ishodima. Osim toga, upućivat će ih se i na personalizirane savjete i usluge rješavanja problema.

U tom cilju Komisija i države članice trebat će surađivati u razvijanju skupa mehanizama pravne zaštite koji će biti dostupni na nacionalnoj razini i koji će građanima biti na raspolaganju za ostvarenje zaštite u pojedinačnim slučajevima. Taj će skup uključivati već postojeće mehanizme EU-a, primjerice SOLVIT (u okviru kojega se građanima pružaju informacije i pomoć te rješavaju problemi nepravilne primjene prava EU-a od strane nacionalnih tijela u prekograničnim situacijama) i Mreža europskih centara za zaštitu potrošača (koja potrošačima pruža savjete i pomoć u pogledu kupnje u drugoj zemlji ili internetske kupnje te rješavanja s tim povezanih sporova s poduzećima).

⁽¹⁾ Komunikacija „Ažuriranje postupanja u odnosima s podnositeljima pritužbi u pogledu primjene prava Unije”, COM(2012) 154 od 2.4.2012.

⁽²⁾ Kako je najavljeno u Komunikaciji o jedinstvenom digitalnom tržištu (COM(2015) 192 final, str. 17.) i Komunikaciji o strategiji jedinstvenog tržišta (COM(2015) 550 final, str. 5. i 17.).

Akcijski plan za SOLVIT, kojim se jača uloga SOLVIT-a u rješavanju pritužbi koje se odnose na pravo EU-a, pokazat će Komisijinu predanost dodatnom jačanju uloge takvih mehanizama. Komisija planira poboljšati mrežu SOLVIT, razmatra i mogućnost uvođenja informacijskog instrumenta jedinstvenog tržišta kako bi se kvantitativne i kvalitativne informacije prikupljale izravno od odabranih tržišnih subjekata te više usmjerilo na suradnju s državama članicama u cilju poboljšanja izvršenja. Takva administrativna suradnja s državama članicama ⁽¹⁾ trebala bi i dalje pridonositi rješavanju pojedinačnih problema i poboljšati razmjenu najboljih praksi. Na toj osnovi potaknulo bi se i nacionalna tijela da u okviru svih postojećih platformi, primjerice portala e-pravosuđe, osiguraju bolje informacije ⁽²⁾.

Komisija će osigurati punu primjenu zakonodavstva EU-a u području mirenja i alternativnih načina rješavanja sporova. Alternativni mehanizmi za rješavanje sporova imaju važnu ulogu jer građanima i trgovcima omogućuju da svoje sporove riješe na jednostavan, brz i jeftin način, bez pokretanja sudskog postupka. Komisija je u veljači 2016. pokrenula platformu za internetsko rješavanje sporova, koja potrošačima i trgovcima u EU-u služi kao alat za alternativno rješavanje ugovornih sporova povezanih s internetskom kupnjom. U financijskom sektoru Komisija je uspostavila mrežu za rješavanje financijskih sporova, čiji je cilj olakšati rješavanje prekograničnih sporova između potrošača i pružatelja financijskih usluga u sektoru financijskih usluga. Drugim zakonodavnim aktima EU-a predviđaju se zajednički standardi za rješavanje pritužbi i mehanizme pravne zaštite u svim državama članicama (npr. uredbe o pravima putnika ⁽³⁾, javnoj nabavi ⁽⁴⁾, Uredba o sporovima male vrijednosti ⁽⁵⁾).

5. Zaključci

Jedinstvena primjena prava EU-a u svim državama članicama ključna je za uspjeh EU-a. Komisija stoga pridaje veliku važnost osiguravanju djelotvorne primjene prava EU-a. Primjena, provedba i izvršenje zakonodavstva Europske unije zajednički je izazov EU-a i država članica. Za ostvarenje rezultata politike ključan je stratežiji pristup izvršenju, pristup usmjeren na probleme čijem se rješavanju uistinu može pridonijeti mjerama izvršenja. U skladu s važnosti koju Komisija pridaje osiguravanju pravovremenog obavješćivanja o mjerama za prenošenje direktive, strateški pristup izvršenju prati preispitivanje njezina pristupa sankcijama iz članka 260. stavka 3. UFEU-a. Komisija će pomoći državama članicama da osiguraju da građani i poduzeća mogu ostvariti svoja prava i dobiti pravnu zaštitu na nacionalnoj razini. Združenim nastojanjima svih uključenih, na razini Unije i na razini država članica, osigurat će se bolja primjena prava EU-a, u korist svima.

Pristup izložen u ovoj Komunikaciji primjenjivat će se od datuma njezine objave u Službenom listu.

⁽¹⁾ Na temelju čl. 197. UFEU-a.

⁽²⁾ Taj portal pomaže građanima da ostvare svoja temeljna prava i saznaju koja su nacionalna izvansudska tijela nadležna za zaštitu ljudskih prava. U 2017. taj će se portal proširiti bazom podataka u području europskog prava o zaštiti potrošača, koja će sadržavati informacije o tome kako sudovi i nadležna tijela primjenjuju pravo EU-a o zaštiti potrošača.

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku te o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 295/91 (SL L 46, 17.2.2004., str. 1.); Uredba (EZ) br. 1371/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu (SL L 315, 3.12.2007., str. 14.); Uredba (EU) br. 1177/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutarnjim plovnim putovima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 334, 17.12.2010., str. 1.); Uredba (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o pravima putnika u autobusnom prijevozu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 55, 28.2.2011., str. 1.).

⁽⁴⁾ Direktiva Vijeća 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima (SL L 395, 30.12.1989., str. 33.); Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992. o usklađivanju zakona i drugih propisa o primjeni pravila Zajednice u postupcima nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnoga gospodarstva, energetskom, prometnom i telekomunikacijskom sektoru (SL L 76, 23.3.1992., str. 14.).

⁽⁵⁾ Uredba (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti (SL L 199, 31.7.2007., str. 1.).

PRILOG

Administrativni postupci za postupanje u odnosima s podnositeljima pritužbi u pogledu primjene prava Europske unije**1. Definicije i područje primjene**

„Pritužba” znači pismeno obraćanje Komisiji u kojemu se upozorava na mjeru ili nedostatak mjere ili na praksu u državi članici koji su protivni pravu Europske unije.

„Podnositelj pritužbe” znači osoba ili tijelo koji podnose pritužbu Komisiji.

„Postupci zbog povrede” znači prethodna faza postupka zbog neispunjenja obveza koji Komisija pokreće na temelju članka 258. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) ili članka 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju (Ugovor o Euratomu).

Pristup opisan u ovoj Komunikaciji primjenjuje se na odnose između podnositelja pritužbi i Komisije u vezi s mjerama ili praksama koje bi mogle biti obuhvaćene člankom 258. UFEU-a. Ne primjenjuje se na pritužbe povezane s drugim odredbama Ugovora, posebno pritužbe povezane s državnim potporama obuhvaćenim člancima 107. i 108. UFEU-a ili Uredbom Vijeća (EU) 2015/1589 ⁽¹⁾ ni na pritužbe koje se isključivo odnose na članke 101. i 102. UFEU-a.

2. Opća načela

Svatko može besplatno podnijeti pritužbu Komisiji protiv države članice u pogledu bilo koje mjere (zakona ili drugog propisa) ili nedostatka mjere ili prakse u državi članici za koje smatraju da nisu u skladu s pravom Unije.

Podnositelji pritužbi ne moraju dokazati postojanje interesa za pokretanje postupka niti moraju dokazati da se predmetna mjera, nedostatak mjere ili praksa u pogledu koje podnose pritužbu tiče prvenstveno njih i da ih se tiče izravno.

Uzimajući u obzir iznimke navedene pod točkom 3. Komisija registrira pritužbu u skladu s onim što je njezin podnositelj naveo u obrascu.

Komisija može odlučiti o potrebi daljnjeg djelovanja u pogledu pritužbe.

3. Evidentiranje pritužbi

Pritužbe o tome kako države članice primjenjuju pravo Unije Komisija mora evidentirati u posebnom registru.

Komisija ne bi trebala s prepiskom postupati kao sa pritužbom niti je evidentirati u posebnom registru ako za nju vrijedi sljedeće:

- anonimna je odnosno ne sadržava adresu pošiljatelja ili sadržava nepotpunu adresu,
- u njoj se ne upućuje, izravno ili neizravno, na državu članicu kojoj se pripisuju mjere ili praksa koji nisu u skladu s pravom Unije,
- prijavljuju se djela ili propusti privatne osobe ili tijela, osim ako je iz mjere ili pritužbe vidljiva uključenost javnih tijela ili se tvrdi da ona nisu reagirala na ta djela ili propuste. Komisija u svim slučajevima mora provjeriti otkriva li prepiska postupanje koje je protivno pravilima o tržišnom natjecanju (članci 101. i 102. UFEU-a),
- ne iznosi se razlog za pritužbu,
- iznosi se razlog za pritužbu u pogledu kojeg je Komisija zauzela jasno, javno i dosljedno stajalište, koje se mora priopćiti podnositelju pritužbe,
- podnosi se pritužba koja očito nije obuhvaćena područjem primjene prava Unije.

4. Potvrda primitka

Komisija mora izdati potvrdu primitka pritužbe u roku od 15 radnih dana od njezina primitka. U toj se potvrdi mora navesti registarski broj, koji je potrebno navesti u svakoj prepisci.

Ako je u vezi s istim problemom podnesen veći broj pritužbi, pojedinačne potvrde primitka mogu se zamijeniti objavom obavijesti na web-mjestu Europske unije *Europa* ⁽²⁾.

⁽¹⁾ SL L 248, 24.9.2015., str. 9.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/multiple_complaint_form_en.htm.

Ako Komisija odluči ne registrirati pritužbu, o tome mora obavijestiti njezina podnositelja običnim dopisom u kojemu se navodi razlog odnosno razlozi iz drugog stavka točke 3.

U tom slučaju Komisija podnositelja pritužbe obavještuje o svim drugim mogućim oblicima pravne zaštite, primjerice obraćanju nacionalnom sudu, Europskom ombudsmanu, nacionalnom ombudsmanu ili o drugom nacionalnom ili međunarodnom postupku podnošenja pritužbe.

5. Načini podnošenja pritužbi

Za podnošenje pritužbi koristi se standardni obrazac za pritužbe. Pritužbe se moraju podnijeti elektronički ili pismeno dopisom Glavnom tajništvu Europske komisije na adresu „1049 Bruxelles, Belgija” ili se podnose jednom od ureda Komisije u državama članicama.

Moraju biti napisane na jednom od službenih jezika Unije;

Komisija na zahtjev stavlja na raspolaganje obrazac za pritužbe, koji je dostupan i na internetu, na *web*-mjestu *Europa* ⁽¹⁾. Ako smatra da podnositelj pritužbe ne ispunjava zahtjeve iz obrasca za pritužbe, Komisija o tome mora obavijestiti podnositelja pritužbe i pozvati ga da ispuni obrazac u propisanom roku, koji obično ne smije biti dulji od mjesec dana. Ako podnositelj pritužbe ne odgovori u propisanom roku, smatra se da je pritužba povučena. U iznimnim okolnostima, kad je očito da podnositelj pritužbe nije mogao upotrijebiti obrazac, od tog se zahtjeva može odustati.

6. Zaštita podnositelja pritužbi i osobnih podataka

Identitet podnositelja pritužbi i informacije koje su dostavili otkrivaju se dotičnoj državi članici isključivo na temelju prethodnog pristanka te u skladu sa zahtjevima iz, među ostalim, Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 45/2001 od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka ⁽²⁾.

7. Komunikacija s podnositeljem pritužbe

Nakon registracije pritužba se može dodatno razmatrati u suradnji s predmetnom državom članicom. Komisija će o tome pisanim putem obavijestiti podnositelja pritužbe.

Ako se naknadno na temelju pritužbe pokrenu postupci zbog povrede, Komisija pisanim putem obavještuje podnositelja pritužbe o svakom koraku postupka (službena opomena, obrazloženo mišljenje, upućivanje Sudu ili zatvaranje predmeta). Ako je u vezi s istim problemom podnesen veći broj pritužbi, pisanu prepisku može zamijeniti objava obavijesti na *web*-mjestu *Europa*.

U bilo kojem trenutku tijekom postupka podnositelj pritužbe može zatražiti mogućnost da objasni ili pojasni Komisiji, u njezinim prostorima i na vlastiti račun, svoje razloge za podnošenje pritužbe.

8. Rok za obradu pritužbe

Komisija u pravilu obrađuje pritužbe kako bi došla do odluke o izdavanju službene opomene ili o zatvaranju predmeta u roku od najviše 1 godine od datuma registracije pritužbe, uz uvjet da je podnositelj pritužbe dostavio sve zatražene informacije.

Ako se taj rok prekorači, Komisija će podnositelja pritužbe o tome obavijestiti pisanim putem.

9. Ishod obrade pritužbe

Nakon ispitivanja pritužbe Komisija može izdati službenu opomenu kojom se pokreće postupak protiv predmetne države članice ili konačno zatvoriti predmet.

Komisija u okviru svojeg diskrecijskog prava odlučuje o otvaranju ili zatvaranju postupka zbog povrede.

10. Zatvaranje predmeta

Osim u slučaju iznimnih okolnosti zbog kojih su potrebne hitne mjere, ako se ne predviđa daljnje djelovanje u pogledu pritužbe, Komisija prethodno o tome obavještuje podnositelja pritužbe dopisom u kojem se iznose razlozi na temelju kojih predlaže zatvaranje predmeta te podnositelja pritužbe poziva da eventualne primjedbe podnese u roku od 4 tjedna. Ako je u vezi s istim problemom podnesen veći broj pritužbi, pisanu prepisku može zamijeniti objava obavijesti na *web*-mjestu *Europa*.

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/assets/sg/report-a-breach/complaints_en

⁽²⁾ SL L 8, 12.1.2001., str. 1.

Ako podnositelj pritužbe ne odgovori ili ako se s njime ne može stupiti u kontakt zbog razloga za koje on nije odgovoran ili ako primjedbe koje je iznio Komisiju nisu uvjerile da ponovno razmotri svoje stajalište, predmet se zatvara.

Ako primjedbe podnositelja pritužbe Komisiju uvjere da ponovno razmotri svoje stajalište, nastavlja se obrada pritužbe.

Podnositelja pritužbe pisanim se putem obavješćuje o zatvaranju predmeta.

11. Objava odluka u postupcima zbog povrede

Informacije o Komisijinim odlukama u postupcima zbog povrede objavljuju se na *web*-mjestu *Europa* ⁽¹⁾.

12. Pristup dokumentima o predmetima pokrenutima zbog povrede

Pristup dokumentima o predmetima pokrenutima zbog povrede uređen je Uredbom (EZ) br. 1049/2001, kako je provedena odredbama iz Priloga Odluci Komisije 2001/937/EZ, EZUČ, Euratom ⁽²⁾.

13. Pritužbe Europskom ombudsmanu

Ako podnositelj pritužbe smatra da je pri postupanju s njegovom pritužbom Komisija postupila nepravilno jer nije slijedila neku od navedenih mjera, predmet može uputiti Europskom ombudsmanu u skladu s člancima 24. i 228. UFEU-a.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions/?lang_code=en.

⁽²⁾ SL L 345, 29.12.2001., str. 94.